

ŠVP školní družiny

(Školní vzdělávací program pro školní družinu)

Základní škola Týn nad Vltavou, Hlinecká, Komenského 748, Týn nad Vltavou

Počet oddělení: 3

Charakteristika, umístění, vybavení ŠD

Školní družina je součástí Základní školy, dvě oddělení se nachází v budově školy ZŠ Hlinecká a jedno je na ZŠ Vinařického náměstí, která je součástí školy. Každé oddělení má svojí místnost. Materiální podmínky jsou dobré.

Do vybavení družin patří:

- Nábytek
- Televize, videa, přehrávače, počítače
- Koberce, pohovka
- Sportovní náčiní
- Relaxační míče
- Knihy

Personální podmínky

Všechny vychovatelky jsou plně kvalifikované, jedna má rozšířené vzdělání, obor speciální pedagogika.

Charakteristika dětí

Program je koncipován pro 80 dětí, které bydlí v okolním panelovém sídlišti a některých přilehlých obcích. Vzděláváme děti ve věku 6 – 10 let, 1. – 5. ročník. Do ŠD mohou docházet i starší nezapsané děti, které přijíždějí do školy dříve (ranní ŠD)

Konkrétní cíle

1. Cíle pro vychovatelku

- ❖ Uznání prestiže vychovatelky
- ❖ Spokojenost dětí – spokojenost vychovatelky
- ❖ Návyky, sebevědomí
- ❖ Kolektivní práce
- ❖ Celkový rozvoj dítěte
- ❖ Materiální zabezpečení (škola, instituce, rodiče)
- ❖ Zajištění odpočinkové , rekreační a zájmové činnosti
- ❖ Příprava na vyučování
- ❖ Zajištění bezpečnosti dětí
- ❖ Návaznost na výchovy učebních osnov pro 1. stupeň ZŠ

2. Cíle pro děti

- ❖ Relaxace, odpočinek
- ❖ Rozvoj schopností, dovedností, vědomostí formou hry
- ❖ Umožnit přípravu na vyučování
- ❖ Prezentace na veřejnosti (besídky, výstavy)
- ❖ Vztahy k přírodě, ke spolužákům, pedagogům i k sobě samým
- ❖ Rozvíjet nadání dětí
- ❖ Větší pozornost věnovat integrovaným dětem

Školní družina

- ❖ **Důležitý partner rodiny a školy**
- ❖ **Plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí**
- ❖ **Pomáhá dětem překonávat jejich handicapy**
- ❖ **Má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů**
- ❖ **Rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence**

Náš program usiluje o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině.

Cíl: připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

Školní družina musí být:

- Místo pro zájmové vyžití dětí
- Místo pro regeneraci sil dětí po vyučování
- Místo pro rozvíjení tvořivosti
- Místo pro posilování sebevědomí
- Místo pro radost
- Místo pro komunikaci vychovatelek a rodičů (poskytnout rodičům informace o činnosti ŠD, o připravovaných akcích apod.)

Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavku pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her atd.). Podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, požadavek seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti.

Klíčové kompetence:

Klíčové kompetence představují dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

Výchovné programy se zaměřují na tyto oblasti:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Posilování komunikačních dovedností
- Odpovědnost za své zdraví
- Ovládání negativních citových reakcí
- Poznání sebe samého a uplatnění ve skupině
- Formování životních postojů

Výchova ke zdravému životnímu stylu:

- Odpovědnost za svoji osobu
- Odpovědnost za své zdraví
- Správné stravovací návyky, pitný režim
- Dodržování osobní hygieny
- Posilování tělesné zdatnosti
- Rozvíjení citové stránky osobnosti

Posilování komunikačních dovedností (Člověk a jeho svět)

- Kultivace slovního projevu
- Rozvíjení slovní zásoby
- Schopnost vyjádřit se
- Schopnost naslouchat
- Uplatnění se v kolektivu
- Kulturní život

Odpovědnost za své zdraví

- Řešení různých situací
- Důveryhodnost, pravdomluvnost
- Posilování schopnosti hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

Ovládání negativních citových reakcí

- Umět se vypořádat se stresem
- Řešení různých situací
- Umět se vyrovnat s neúspěchem

Člověk jako jedinec – Poznání sebe samého a uplatnění ve skupině

- Posilování pozitivního myšlení
- Kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- Temperament, postoje, hodnoty

Formování životních postojů

- Prevence rizikového chování – dorgy, alkohol, kouření, šikana, vandalismus
- Posilování schopnosti nepodléhat negativním jevům
- Schopnost a ochota pomoci
- Úcta

Prohlubovat poznatky z vyučování

- Možnost vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně vzdělávací práce ŠD
- Tohoto cíle dosáhnout odlišnými prostředky od školního vyučování

Člověk a jeho svět:

- Místo , kde žijeme:

vztah ke škole, státu

vycházky, poznatky z cest

- *Lidé kolem nás :*

vztahy mezi dětmi

vztahy ke škole

pravidla soužití

pravidla slušného chování

práva a povinnosti

- *Lidé a čas :*

regionální pověsti a báje

tradice, zvyky

návštěva kulturních institucí (muzeum, galerie, knihovna)

- *Člověk a příroda:*

ochrana přírody, praktické poznávání přírody

proměny přírody – roční období

vztah člověka k přírodě (pozitivní, negativní)

ohleduplné chování k přírodě a její ochrana

likvidace odpadů – třídění

- *Člověk a práce:*

tradiční a netradiční materiály

elementární dovednosti

Bezpečnost a ochrana zdraví

1. Dopravní výchova – chování v silničním provozu

2. Vhodné vybavení prostor ŠD

3. Bezpečnost při práci při různých činnostech

4. Dostatečný pobyt na čerstvém vzduchu

5. Zajištění dostatečného odpočinku po vyučování

6. Zabránění šikany

7. Působit na odstraňování negativních jevů v sociální oblasti

8. Před každou vycházkou poučení o bezpečnosti

Dětem umožňujeme v době pobytu ve školní družině rozvíjet své zájmy. Seznamují se se všemi oblastmi zájmové činnosti a jednotlivé aktivity jsou zakomponovány do týdenní skladby zaměstnání.

Výchovné činnosti:

- výtvarné
- pracovní
- hudební, hudebně pohybové
- společenské
- tělovýchovné
- přírodovědné
- dopravní
- literární
- esteticko-výtvarné

Charakteristika zájmových činností:

Výtvarná činnost:

- přispívá k výchově člověka citlivého, vnímavého jak ke kráse přírodní, tak i člověkem vytvořené

Pracovní činnost:

- je zaměřena na práci s různým materiálem, osvojení pracovních technických vědomostí, dovedností a návyků

Hudební činnosti:

- posilování základů hudebnosti, pěstování vztahu ke zpěvu, probouzení lásky k hudbě

Hudebně pohybová činnost:

- spojení hudby s pohybem, improvizujeme pohyb podle vlastního uvážení dětí

Společenská činnost:

- seznámení s důležitými objekty v místě bydliště
- výstavy
- historické objekty, památná místa
- tradiční lidové svátky (Vánoce, Velikonoce)
- tradice, zvyky, apod.

Přírodovědná činnost:

- rozvíjení zájmu žáků o přírodu
- výchova ohleduplného a šetrného vztahu k přírodě
- učí žáky aktivně chránit všechny formy života
- Tematické okruhy: Poznávání přírody živé a neživé, ochrana a tvorba životního prostředí, návaznost na učivo 1. Stupně, návštěva Stanice v přírodě, práce s atlasy hub. Rostlin, léčivých rostlin,

Literární činnost:

- v průběhu roku seznámení dětí s novými dětskými knihami našich i zahraničních autorů
- tvorba K.J.Erbena, B. Němcové apod.
- audioposlechy
- četba na pokračování
- návštěva knihovny

Rekreační činnosti:

Rekreační činnosti mají charakter pohybové aktivity, která se koná hlavně na čerstvém vzduchu mezi 13,00 – 14,00 hodinou (vhodná z hlediska kolísání výkonnosti dítěte)

Formy:

- pohybové hry v přírodě, na hřišti
- sezónní sporty
- hry a zábavy
- pohybově náročnější vycházky

Obsah:

- závisí na průběhu odpoledního vyučování – v době, kdy se místo vyučování konají sportovní akce nebo další pobyty v přírodě
- v družině se volí činnost klidnější
- pokud možno venku, kde jsou stromy a dostatek prostoru
- nepříznivé počasí – krátká vycházka nebo relaxační činnost v místnosti, kde si děti hrají podle libosti
- mimořádně nepříznivé počasí – otevřená okna, tělovýchovné chvíle, hudebně pohybové hry, tělocvična

Různé druhy her jsou doprovázeny kladnými city, radostí, spontánností.

Organizované rekreační činnosti – hry s pravidly.

Spontánní rekreační hry – odpovídají požadavkům duševní hygieny (je dokázáno, že zejména spontánní tělovýchovné činnosti a hry jsou z fyziologického hlediska účinnější, proto je pohybová aktivita veli významnou formou relaxace).

Odpočinkové činnosti:

Velmi kladné, pohybové i duševně nenáročné činnosti, případně skutečný klid nebo i spánek. V režimu dne je zařazujeme ráno nebo po obědě, trvají 30 – 60 minut, jsou nezbytně nutné pro klidný průběh trávení. Pravidelné zařazování je důležité z hlediska zdravotního, psychologického i pedagogického. Doba odpočinku je vhodná k bližšímu poznávání žáků a k individuálnímu působení na ně. Navozujeme neformální rozhovory (např. nad nakreslenými obrázky,

sestaveným modelem, děti sdělují svoje zážitky, povídáme si o různých životních situacích, probíráme vztahy mezi lidmi, mezi spolužáky, vztahy dětí k dospělým apod.). Toto vše je důležité z hlediska duševní hygieny a upevňuje to dobrý vztah mezi vychovatelkou a žáky. Veškerá odpočinková činnost nesmí připomínat školní vyučování. Na celkovou duševní pohodu negativně působí strohé příkazy a zákazy, silný hlasový projev, časté používání záporné motivace.

Projekt : Jarní zpívání – celodruinová akce

- pět skupin dětí různých věkových skupin
  - losování, v jakém pořadí budou skupiny soutěžit, po každém kole se pořadí posouvá
  - začátek: vyhlášení tématu
  - 1. kolo – v písničce se musí objevit dívčí nebo chlapecké jméno (Ivánku náš, Marjánko, Andulko šafářová...). Každá skupina v určeném pořadí zpívá jen začátek písničky a pak hned následuje další družstvo. Trvání soutěže – dokud napadají děti jména, kdo neví, vypadává – pouze 1 bod. Vítězné družstvo – 5 bodů.
  - 2. kolo – např. květiny, posunuje se pořadí družstev
  - 3. kolo – zvířata, věci
- Jakmile děti začínají být unavené nebo znužené, soutěž končí, vyhlásíme vítěznou skupinu a pochválíme všechny žáky.

Projekt: Zima (přírodovědná zájmová činnost)

Vycházka:

Při zimní vycházce používáme stejnou trasu jako na jaře, v létě , na podzim.

První zastavení:

Zahrádky – „Co se změnilo?“ – stromy jsou bez listí, přestaly růst a všechny výživné šťávy se přestěhovaly pod zem, do kořenů. Nové

budoucí listy, které čekají na jare, se už choulí ve větvích zatím schované v šupinách, aby je mráz nespálil. Na jaře, až led a sníh roztaje a bude pršet, voda se vsákne ke kořenům a strom začne růst. Na spící strom v zimě čeká nebezpečí. Například mnoho sněhu a námrazy. Zmrzlý sníh dokáže křehké větve polámat. Podíváme-li se při vycházce pozorně na sněhovou pokrývku, zjistíme, že zahrada není zdaleka tak pustá, jak se zdá. Je tu mnoho stop. Například dvě velké a dvě malé stopy tlapek svědčí, že sem přihopkal zajíc polní, měl hlad a tak přišel okusovat ovocné stromky, které v zimě s oblibou okusuje. Zahrádkáři kmínky chrání pletivem. (Další stopy vran, psů apod.). Ke krmítkům se slétají koňadry, sýkorky, kosi, vrabci. Slunečnicová semínka lákají i brhlíka lesního nebo strakapouda velkého.

Plán zájmového vzdělávání a činnosti

Z tohoto přehledu se vybírají a plánují činnosti na jednotlivé měsíce a týdny a přibírají se jednotlivé klíčové kompetence podle potřeby a prolínají se všemi činnostmi.

Září	Babí léto nese dary. Škola začíná
Říjen	Vlaštovky se připravují k odletu. Touláme se barevnou přírodou.
Listopad	Když prší, je smutno. Zima ťuká na dveře.
Prosinec	Vánoční čas.
Leden	Dobře bylo o Vánocích. Zimní sporty a radovánky. Zvířata a ptáci v zimě.
Únor	Haló, pane , karnevale! Zimní barvy. Zimní sporty. Moje rodina.
Březen	Jaro, přijď k nám. Jarní zahrádky. Pobyty v přírodě.
Duben	Jaro je tu. Hody hody doprovody. Měsíc moudré sovy.
Květen	Všechno kvete, je nové.
Červen	MDD. Těšíme se na prázdniny. Moje město.

Časový plán

6:00	-	7:40 hodin	Ranní činnost
11:40	-	12:30 hodin	Oběd
12:30	-	13:00 hodin	Relaxační cvičení, polední odpočinek
13:00	-	14:30 hodin	Vycházky, tělovýchovné chvílky, soutěžní aktivity, relaxační a zájmové činnosti
14:30	-	14:45 hodin	Svačina
14:45	-	15:15 hodin	Příprava na vyučování
15:15	-	16:00 hodin	Individuální činnost

Metodické sdružení vychovatelek

- povede vychovatelka (pověřena řízením)
- bude se konat jednou za dva měsíce nebo dle potřeby